

YNGLENDE KVÆKERFINKE *FRINGILLA MONTIFRINGILLA*

AF

V. HOLSTEIN

At Kvækerfinken hører til vore sjældnest ynglende Fuglearter fremgaar blandt andet deraf, at der i den foreliggende ornithologiske Litteratur i Løbet af de sidste 40 Aar kun findes fire sikre Meddelelser om dens Ynglen her i Landet, samt to andre Meddelelser om dens Forekomst paa saadanne Tidspunkter, at man har Grund til at antage, at det ogsaa disse to Gange har drejet sig om Ynglefugle.

Disse seks Meddelelser er følgende:

1. Bjerrum fandt, ifølge Collin: Skandinaviens Fugle, 2. Supplement, 1888, i Slutningen af Juni 1886 Kvækerens Rede ved Ribe.

2. A. Fløystrup giver, i dette Tidsskrifts 3. Aargang, Hæfte I, 1908, en Meddelelse om et Par Kvækerfinker, ♂ og ♀, som fra c. 10. Juni til 11. Juli 1908 blev iagttaget paa Assistens Kirkegaard i København. Unger blev ikke set; men da Løvet faldt om Efteraaret, fandtes i et Kastanietræ en Rede, som øjensynlig tilhørte disse Fugle.

3. N. Christiansen beretter, i dette Tidsskrifts 3. Aargang, Hæfte II, 1909, at et Par i Juni 1878 ynglede i Sorgenfri Slotspark i et stort Egetræ, og at han iagttog saavel Redebygningen som Ungerne i Reden.

4. A. Koefoed meddeler, i dette Tidsskrifts 11. Aargang, Hæfte III—IV, 1917, at han den $\frac{9}{16}$ 1916 i Haveselskabets Have paa Frederiksberg saa to gamle Kvækerfinker, sammen med fire lige udføjne Unger.

5. Bjerrum angiver, i Collin: Skandinaviens Fugle, 3. Supplement, 1898, at en Kvækerfinkehan blev skudt ved Ribe i Juni 1892.

6. P. Skovgaard beretter, i dette Tidsskrifts 8. Aargang, Hæfte IV, 1914, at han den $\frac{21}{6}$ 1904 skød en fuldvoksen Hun i Rosenvænget i København.

Af disse Angivelser fremgaar det altsaa, at Kvækerfinken er fundet ynglende 1 Gang ved Ribe, 2 Gange i København og

1 Gang i Lyngby, og at man desuden har begrundet Formodning om, at den yderligere har ynglet en Gang endnu paa hvert af de to førstnævnte Steder.

Denne Liste kan jeg nu supplere med et nyt Fund, idet jeg i Juli 1927 saa et Par Kvækerfinker yngle i Einsidelsborg Storskov paa Nordfyen, og da dette Fund frembyder den Fordel frem for de øvrige, at jeg saa Reden, medens Ungerne endnu opholdt sig i denne, og saaledes blev i Stand til at gøre nogle biologiske Iagttagelser, mener jeg, at det kan have Interesse for andre at høre lidt nærmere herom.

Første Gang, Kvækerfinken blev iagttaget her, var den $\frac{1}{7}$, og maaske var det ingen Tilfældighed, at der samme Dag, for første Gang i 1927, blev set et betydeligt Antal Korsnæb, *Loxia curvirostra*, i Einsidelsborg Storskov. Jeg synes, at den Mulighed er nærliggende, at Kvækerfinkeparret har slaaet Følge med disse nordlige Gæster paa deres Vandring mod Syd, og da disse slog sig til Ro her, har Kvækerfinkerne, som paa det Tidspunkt endnu var underkastet Yngledriftens Indflydelse, fundet Forholdene i Storskoven saa tiltalende, at de straks er begyndt at bygge Rede her.

Den første, som bemærkede Kvækerne, var Skovfoged Adolf Nielsen. Da jeg om Eftermiddagen den 1. Juli kom ud i Storskoven for at se paa Korsnæbbene, meddelte Nielsen mig, at han havde set og hørt en Fugl, som han ikke kendte, og efter hans Beskrivelse blev jeg snart klar over, at det maatte være en Kvækerhan i Sommerdragt. Efter kort Tids Venten fik jeg den ogsaa baade at se og høre. Den sad i den øverste Top af en Gran og udstødte Gang paa Gang sit lange, vibrerende: kvæ-æk. Den Lokalitet, paa hvilken Parret havde slaaet sig ned, er bevokset med en ret aaben Blanding af c. 25-aarig Skovfyr, Lærk og Rødgran. Bevoksningen er ganske smal, og dens ene Langside støder op til en c. 30-aarig Bøgebevoksning, medens dens anden Langside begrænses af et Vejspor, paa hvis modsatte Side findes en tæt Bevoksning af yngre Naaletræer af forskellig Art. Begge de korte Sider grænser ud mod aabne Pladser. Vi undersøgte nu nøje denne Bevoksning for om muligt at faa Hunnen at se, og længe varede det ikke, førend det lykkedes. Fuglen sad ganske stille paa en vandret Fyrregren, ikke ret højt oppe, og var saa tillidsfuld, at vi kunde gaa helt hen under den, uden at den gjorde Mine til at ville flytte sig. Til Slut fløj den dog et kort

Stykke hen i et andet Træ, og herfra lod den Stemmen høre. Denne ligner slet ikke Hannens langtrukne, mod Slutningen stærkt stigende: kvæ-æk, men minder mere om det Vinterkvæk, som man er vant til at høre, naar de store Skarer af Kvækerfinker om Vinteren besøger vore Skove. Den 3. Juli var jeg atter i Skoven for at iagttage Kvækerne. Saa snart jeg kom til Aastedet, hørte jeg Hannens Kvæk; men samtidig hørte jeg en ny Lyd, som jeg til en Begyndelse troede hidrørte fra en anden Fugl. Inde fra Naaetræbevoksningen lød ustandselig en skarp metal-klingende Lyd: bling-bling, efterfulgt af det kendte, langtrukne: kvæ-æk, og for mit ukyndige Øre lød det fuldstændig, som om der var to Fugle, der skældte ud paa hinanden. Da jeg omsider fik Øje paa Lydens Kilde, viste den sig at være Kvækerhannen, som spadserede rundt paa en vandret Grangren og skældte ud paa en Natugle. Lyden: bling-bling er aabenbart dens Angstraab paa samme Maade som Bogfinkens: fink-fink. Senere hørte jeg flere Gange denne Kombination af »bling« og »kvæ-æk«, men altid kun, naar der var noget at skælde ud over. Nogen egentlig Sang har Kvækeren ikke; den nøjes med at »kvække«, naar den er i godt Humør. Hunnen saa jeg ikke den Dag.

I den følgende Tid blev Hannen stadig set og hørt, snart paa det sædvanlige Sted, snart kortere og længere borte derfra, medens Hunnen førte en meget skjult Tilværelse. I hele denne Periode søgte vi forgæves efter Reden, og først den 19. Juli lykkedes det Skovfoged Nielsen at finde den. Den sad i en Lærk, der stod lige ud til det Vejspor, som begrænser Skovstykkets ene Langside, og var anbragt c. 7 m oppe, støttet ind mod Stammen og baaret af to—tre vandret udgaaende Sidegrene. Den 20. Juli saa jeg Reden for første Gang og klatrede op for at undersøge den nærmere. Den lignede meget en Bogfinkerede, men var maaske lidt større og løsere og var bygget af tør Tang, forskellige Lavarter og tynde, visne Græsstraa. Nogen Udforing af Redeskaalen, som var ret dyb, fandtes ikke. Reden indeholdt 4 meget spæde, vel 1 à 2 Døgn gamle Unger. Disse var meget dunede; navnlig paa Hovedet og paa Kroppens Overside fandtes mange, lange, graahvide, tætstillede Dun. Ungernes Gab og Svælg var af en nærmest skarlagensrød Farve med en blaalig Tone. Medens jeg var oppe ved Reden, fløj Hunnen rundt i de nærmeste Trætoppe og kvækkede ængsteligt. Efter at være kommet ned

stillede jeg mig paa Lur et kort Stykke fra Redetræet, og snart efter fløj Hunnen op til Reden, sad lidt paa Redekanten, og lagde sig derpaa over Ungerne. Lidt efter kom Hannen med Føde i Næbbet, men da den saa mig, turde den ikke gaa til Reden, men fløj bort igen.

Samme Dags Eftermiddag var jeg atter ved Reden, og skjult i nogle tætte Graner og forsynet med Kikkert iagttog jeg herfra Reden i to Timer og noterede, hvad der skete i denne Tid. Disse Optegnelser gengives i det følgende:

3¹⁸: Jeg kom; ♀ laa paa Reden; 3²⁰: ♀ fløj bort; 3²⁴, 3³¹, 3³⁹: ♂ kom, fodrede og fløj straks bort igen; 4¹¹: ♀ kom, fodrede og lagde sig derpaa over Ungerne. Den laa meget uroligt, rejste sig ofte op og skiftede Stilling; 4²³: ♀ fløj bort; 4³⁰: ♀ kom, fodrede og fløj straks bort igen; 4³³: ♂ kom, fodrede og fløj straks bort igen; 4³⁵: ♀ kom, fodrede og lagde sig paa Reden; dog stod den op, medens ♂ 4³⁵⁻⁵ kom, fodrede og fløj bort; 4³⁹: ♀ fløj bort; 4⁴², 4⁴⁸: ♀ kom, fodrede og fløj bort; 4⁵¹: ♀ kom, fodrede og blev paa Reden; 4⁵³: ♀ fløj bort; 4⁵⁵, 4⁵⁸, 5⁰³: ♀ kom, fodrede og fløj bort; 5¹⁷: ♀ kom, fodrede og blev paa Reden; 5²⁰: ♀ fløj bort, og jeg gik.

Begge de gamle var fuldstændig tavse hele Tiden. Vejret var den 20. Juli straalende, varmt Sommervejr.

Efter denne Iagttagelsesrække, som jo desværre er for kort til, at man tør slutte noget endeligt deraf, synes det at fremgaa, at det er Hunnen, paa hvem Forsørgelsespligten hviler tungest, ligesom det kan se ud til, at den er ene om at ruge Ungerne.

Paa Grund af Bortrejse saa jeg intet til Kvækerreden før den 31. Juli, og da jeg klatrede op til Reden, viste det sig, at Ungerne, i al Fald de 3, havde forladt denne; paa Bunden af Reden laa nemlig Levninger af den fjerde Unge. Denne har været omtrent halv voksen, da den døde. Hale- og Vingefjer var halvvejs udviklede, men for Resten var den i en saa forraadnet Tilstand, at der ikke var meget tilbage af den. De udføjne Unger og Hunnen saa jeg intet til, derimod saa og hørte jeg Hannen, og det var for øvrigt sidste Gang i Sommeren 1927, at Kvækerne blev iagttaget i Einsidelsborg Storskov. Derimod hørte jeg den 22. August en Kvækerhan i en anden af Godsets Skove, i Bederslev Dale, som ligger c. 7 km fra Storskoven, men om dette har været Hannen fra Storskoven eller en anden, kan jeg selvsagt ikke afgøre.